

Bylaag A: Graad 6-klasopdrag

Graad 6

Naam: _____

Skool: _____

Afdeling 1 [18 x 1 = 18]

Woordeloos

'n Maanligstraal val deur die venster van die biblioteek. Dun. Silwer. Al die boeke is netjies weggepak. Elke boek staan op sy regte plek. Niemand fluister die woorde wat binne-in die boeke opgesluit is nie. Die tafels in die naslaanafdeling is leeg en die stoele ingeskuif. Doodse stilte heers in die biblioteek
...

Voltooi die res van die verhaal deur SLEGS voegwoorde (byvoorbeeld *en, maar en want*), bywoorde van tyd en plek (byvoorbeeld *dan, daar, daarvandaan* ensovoorts), voornaamwoorde (byvoorbeeld *ek, jy, joune, daaraan, daardie* ensovoorts), lidwoorde (*'n, die*) en vergelykende woorde (byvoorbeeld *sterker, vinniger*, ensovoorts) te gebruik. Gebruik net EEN woord om die oop spasies te vul.

Dan . . . 'n sagte plofgeluid. Iets beweeg. 'n Hand skuif oor 'n rak. Die maanlig verf die vingers silwer. In die donker blink 'n oog. Daar is net een kolletjie lig in (1.1) _____ swart spieël-oog. Die oog knip nie, maar (1.2) _____ kyk net. Die gedaante se kop is te groot vir sy klein lyf en sy oë is te groot vir sy kop. 'n Vreemde geluid ontsnap uit die manlike vreemdeling se keel. Dalk kom dit diep uit sy maer borskas. "Oei-oui."

Sy kop draai weer na die boeke langs hom. Hy wonder of hierdie planeet se boeke (1.3) _____ is as sy planeet se boeke. Hy vat met sy dun vingers versigtig aan die stokou boeke se rugkante, (1.4) _____ hy nie die boeke wil verniel nie. (1.5) _____ gly oor die name van die boeke en dan verdwyn die letters (1.6) _____ die vreemdeling towerkragte het. Hy kyk na sy vingerpunte. Die letters sit nie (1.7) _____ vas nie. Hulle is in sy kop. Weggebêre, diep binne-in sy donker brein. Hierdie woorde behoort nou net aan hom.

Dit is (1.8) _____. Die vreemdeling kan nie sy nuuskierigheid keer nie en tel nog 'n boek op. Hierdie boek (1.9) _____ hy raak, se letters verdwyn ook. Dit het verskillende uitwerking op (1.10) _____. Soms trek 'n rilling deur die vreemdeling se lyf. Partykeer wil sy skouers begin ruk asof hy wil lag. Soms kry sy swart oë 'n hartseer trek en ander kere blink dit van opwinding.

(1.11) _____ hy nog so sit en wonder of hy weer aan die boeke moet raak, gebeur iets vreemds. Sy borskas ruk. 'n Ligte trilling gaan eers deur sy een neusgat en (1.12) _____ deur die ander een. Sy oë trek effens nouer, (1.13) _____ dit gaan nie heeltemal toe nie. En dan nies hy! Binne 'n oomblik is hy weg. (1.14) _____ net die eggo van 'n sagte plofgeluid bly in die biblioteek oor. Nee, wag daar is nog iets. 'n Groot, swart ding bly op die mat agter. Reg in die middel van die vertrek, daar (1.15) _____ die bibliotekaresse altyd vir die kinders stories lees.

Vroeg die volgende oggend, (1.16) _____ die bibliotekaresse, mev. Woordwoeker, die biblioteek oopsluit, sien sy 'n swart, bolvormige ding op die mat. Sy wonder (1.17) _____ haar oë haar bedrieg. Is dit 'n eier? 'n Groot swart eier? Nee. Sy tree nog nader en stel deeglik ondersoek in. Sy sien die letter a, 'n g, 'n p, 'n hoofletter R en die syfer 3. Sy wonder hoe sy al die letters en syfers gaan skoonmaak en op hulle regte plekke gaan terugplak (1.18) _____ die eerste mense vanoggend kom boeke uitneem.

Aangepas uit *Piekfyn Afrikaans Graad 5 Leesboek* (2012:20-23).

Wie het Mossie doodgeskiet?

Wie het Mossie doodgeskiet?

“Ek het,” sê Aasvoël.

Wie het hom in die bed gesit?

“Ek,” sê Vlooi.

“Want ek het 'n lekker kooi,
ek het hom in die bed gesit.”

Wie sal Aasvoël straf?

“Ek,” sê Volstruis.

“Ek skop hom met my vuus, ek sal vir Aasvoël straf.”

Die voëls en die diere wou Aasvoël vermoor,
toe hulle van die dood
van ons liewe Mossie hoor.

Aangepas uit DJ Opperman se *Nuwe klein verseboek* (1982:68)

Afdeling 2 [3 x 2 = 6]

2.1 Lees die onderstaande gedig en beantwoord die vrae wat daarop volg.

2.1.1 Wat het Aasvoël gedoen?

2.1.2 Hoe weet ons “wat” hy gedoen het?

2.2 Maak die volgende sin korter deur die onnodige woord(e) weg te laat, sonder om enige nuwe woorde by die sin te voeg.

2.2.1 Vlooi het 'n lekker kooi en Vlooi is die een wat vir Mossie in die bed gesit het.

Afdeling 3 [4 x 1 = 4]

Vervang die onderstreepte woorde met 'n ander woord. Gebruik slegs EEN woord per spasie. Jy mag nie die onderstreepte woorde weer gebruik nie.

Voorbeeld 1: Die gedaante hou daarvan om boek te lees en ek hou daarvan om boek te lees.

Antwoord: Die gedaante hou daarvan om boeke te lees en ek **OOK**.

Voorbeeld 2: My vingers is nie so lank soos sy vingers nie.

Antwoord: My vingers is nie so lank soos **SYNE** nie.

3.1 'n Maanligstraal val deur die eerste groot venster, maar nie deur die tweede groot venster nie.

'n Maanligstraal val deur die eerste groot venster, maar nie deur die tweede _____ nie.

3.2 Hy wonder of hierdie planeet se boeke baie beter is as sy planeet se boeke.

Hy wonder of hierdie planeet se boeke baie beter is as sy planeet _____.

3.3 Omdat die letters verdwyn het toe sy vingers oor die baie ou boeke se rugkante gegly het, het hy gewonder of hy weer sy vingers oor die baie ou boeke se rugkante moet laat gly.

Omdat die letters verdwyn het toe sy vingers oor die baie ou boeke se rugkante gegly het, het hy gewonder of hy _____ weer moet _____.

3.4 Die swart, bolvormige ding op die mat is 'n eier. Dink jy ook die swart, bolvormige ding op die mat is 'n eier?

Die swart, bolvormige ding op die mat is 'n eier. Dink jy ook _____?

Afdeling 4 [2 x 2 = 4]

Jy word voorsien van 'n sin en aan die einde van dié sin word 'n sinoniem/antoniem en 'n werkwoord gegee. Maak dan 'n nuwe sin wat hierdie werkwoord en sinoniem/antoniem bevat en verbind dit aan die eerste sin met 'n voegwoord. Hierdie twee sinne moet met mekaar verband hou.

Byvoorbeeld: Mev. Woordwoeker moet baie slim wees. (werkwoord = werk; sinoniem = intelligent)

Antwoord:

Mev. Woordwoeker moet baie slim wees, **omdat** sy in die biblioteek **werk** en daaglik met verskillende **intelligente** boekwurms gesprekke voer.

4.1 Die meeste van die boeke is netjies weggepak. (werkwoord = staan; antoniem = slordig)

4.2 Mevrouw Woordwoeker skrik toe sy 'n groot swart eier op die mat sien lê.

(werkwoord = gesien; sinoniem = enorme)

Totaal: /32